N°. 2761 **DE TIJD.** 1850

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG 30 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 29 Mei.

Niets van al hetgeen betreffende het traktaat van den 15n April geschreven is, verdient in hoogere mate de aandacht dan wat wij bijna de *interpretatio authentica* er van zouden noemen, welke wij gisteren uit een officieel artikel in de *Wiener Zeitung* overgenomen hebben. Tot hoe velerlei en tot welke veronderstellingen dat traktaat aanleiding heeft gegeven, is naauwelijks te zeggen. De een verklaarde het door een voortdurend wantrouwen tegen Rusland; de ander door het verlangen der kontrakteerende mogendheden, om, vóór den dag van Turkije's ontbinding, zich een goed deel van den buit te verzekeren; een derde door de noodzakelijkheid, waarin de westersche mogendheden verkeerden om Oostenrijks overwigt in den Levant te bedwingen; een ander weer door de zucht der meest belanghebbende partijen, om niet dan in den geest van onderlinge overeenstemming in Italië te interveniëeren; de *Wiener Zeitung*, nu eindelijk, daardoor, »dat de mogendheden, welke dit traktaat verbindt en die altijd en innig het onderling eens zijn, nooit en nergens de grondslagen van het internationale regt verlaten zullen." Is deze laatste verklaring de juiste, dan meenen wij, dat aan het traktaat van den 15n April eene zeer hooge beteekenis niet kan ontzegd worden, eene nog hoogere beteekenis zelfs dan die welke daaraan tot dusverre is toegekend. Dan toch beteekent het, dat er, na het sluiten van den parijzer vrede, een bondgenootschap gesloten is ter bescherming en handhaving van het europeesche Staatsregt, gelijk er insgelijks, ter gelegenheid van het weener kongres van 1816, zulk eene alliantie, maar toen tusschen andere mogendheden, gesloten werd. En van welke *portée* zulk een bondgenootschap is; hoe dat de verbondenen bindt en op hunne handelingen invloed heeft; in welke verhouding het de niet met hen verbondene tegenover hen plaatst — wie ziet het niet in? De vraag mag echter nog herhaald worden, of het traktaat door de *Wiener Zeitung* juist geïnterpreteerd is geworden. Frankrijk en Oostenrijk, innig zaam verbonden — 't is de wensch van velen en mogelijk eene voorwaarde ter waarborging van Europa's heil. Maar Engeland, het tegenwoordig Engeland, het Engeland van lord Palmerston, in hun bondgenootschap opgenomen — wie moet niet de mogelijkheid er van betwijfelen? en wie, indien het zoo al is, een *compliment* als dat van zulke vreemdsoortige bestanddeelen niet bedenkelijk heeten?

't Is daarom ook, dat volgende gebeurtenissen nog eene nadere toelichting van het traktaat zullen moeten geven, alvorens als uitgemaakt kan beschouwd worden, welke de strekking er van is.

Wij moeten opkomen tegen eene onbillijke en hatelijke insinuatie van de *Kerkelijke Courant*, die het volgende schrijft:

»Bij gelegenheid der diskussie over het voorstel van den heer Groen van Prinsterer over de petitiën, is de zaak der gesplitste school in de Tweede Kamer ter sprake gebragt en is zij door den heer Bosscha in het ware licht gesteld.

»'t Was vreemd, dat niet allen het gevoelen van den heer Bosscha deelden, een gevoelen, dat door de rondheid, waarmeê 't werd uitgebragt, welligt velen heeft verbaasd, maar dat van de zijde der Catholieke Kamerleden, geene tegenspraak heeft gevonden, *overtuigd als die heeren zeker waren, dat de heer Bosscha in zijn volle regt was.*"

Men herinnert zich de brutale aantijging van den heer Bosscha. Hij ontzag zich niet te verklaren, dat de Katholieken de eigene school zouden dienstbaar maken aan het verkondigen van anti-nationale leeringen en aan het voortplanten van gevoelens van haat tegen andersdenkende landgenooten. Eene aantijging, die mogt doen vermoeden, dat de heer Bosscha zijne eigene bedoelingen aan anderen toedichtte. De heer de Brauw had de loyauteit de zoo beleedigende taal van den heer Bosscha, die in de schatting der gansche Kamer hem ten zeerste tot oneer was, hoogelijk af te keuren en daartegen met ronde woorden te protesteeren, waarmeê het incident afgedaan geacht werd, zoodat ook geen katholiek lid der Vertegenwoordiging er op terug meende te moeten komen. Zóó alleen moet hun zwijgen verklaard worden. Van onzen kant konden wij echter dat zwijgen niet billijken. Wij meenden dat een lasterlijke hoon, als die, welken de heer Bosscha den Katholieken, ten aanhoore der gansche natie, had aangedaan, hunnerzijde niet ongewroken had moeten blijven. Ook daarbij, alweer om des lieven vredes wille, te zwijgen, ging te ver en kon tot geheel verkeerde gevolgtrekkingen aanleiding geven. Gevolgtrekkingen, als die thans door de *Kerkelijke Courant* daaruit afgeleid worden, en die ongetwijfeld elk Katholiek lid der Vertegenwoordiging met verontwaardiging mag logenstraffen. Intusschen was met een enkel woord het maken van zoo valsche gevolgtrekkingen te voorkomen geweest, wat wij niet mogen nalaten te releveeren.

De *Konst- en Letterbode* van 24 Mei doet ons de goede dienst ons artikeltje aan zijn adres, van 21 Mei, geheel over te nemen. Men herinnert zich de zaak: Het weekblad had den heer Alph. Esquiros berispt wegens eene misstelling van »belangrijker aard" dan zekere andere; eene misstelling namelijk, die daarin zou bestaan, dat de heer Esquiros, in zijn opstel over den intellektueelen toestand van ons vaderland 1) de emancipatie der nederlandsche Katholieken dagteekent van de groote fransche omwenteling: »dat is een misstelling van belangrijker aard," zeide de *Konst- en Letterbode* — want (en hier kwam het volle gevoel zijner verstandelijke en wetenschappelijke superioriteit in uit): de Katholieken bezaten die (de gewetensvrijheid namelijk) »REEDS LANG" vóór dat de fransche revolutie losbrak. Wij hebben den *Bode* gesommeerd om, uit den voorraad zijner geleerde aanteekeningen, een klein bewijsje, citaatje, prulletje, wát ook, meê te deelen, waaruit zou kunnen blijken, dat onze overgrootouders werkelijk zich in het bezit der bedoelde »gewetensvrijheid" verheugden, voor dat die geproklameerd was een natuurlijk gevolg te zijn van de »regten van den mensch". Wij wilden zóo gaarne de kennis maken van al ware 't slechts een nietig officiëel papierstrookje, waarop de drukkende plakkaten, die tegen de Katholieken van tijd tot tijd uitgevaardigd en bevestigd waren, vóór de fransche omwenteling werden ingetrokken; een klein bewijsjen, dat onze beroemde Nanning geenszins was een type der voorwerpen van de hardnekkige vervolgingen, die IN DE XVIIIe EEUW tegen de Katholieken in Nederland van Regeeringswege gedreven werden. En wat antwoordt de *Bode* op deze sommatie? Er is geen quæstie van Godsdienstvrijheid, zegt hij knorrig. Godsdienstvrijheid? neen, dat weet een kind wel, dat geen Katholiek deze in de gezegende bakermat der vrijheid, in het tweede vaderland van Descartes, Spinoza, Bayle, Voltaire, en de fransche encyklopedisten, voor 1798 eigenlijk regtens genoten heeft; maar *wij* spreken van GEWETENSVRIJHEID. Gijlieden zijt woordverdraaijers: er is hier slechts sprake van *gewetensvrijheid*, en die bezat gij lang, zeer lang! Wel 30, 40 jaar vóór de fransche revolutie mogt gij u reeds gerust in uw binnenkamer opsluiten, en DENKEN daar al wat u lustte; als gij 't maar niet DEEDT. Neen; daarover moet gij u niet beklagen, dat er in Holland geen *gewetensvrijheid* voor u was. Godsdienstvrijheid? — neen; gewetensvrijheid? — ja. Wij danken den *Konst- en Letterbode* zeer voor deze belangrijke filozofische historieles; maar wij peinzen ons stomp om in de gansche wereldgeschiedenis één tijdperk, éénen staat te vinden, waar zoodanige gewetensvrijheid niet bestond. Zij bestond natuurlijk OVERAL: want mijn geweten is onbereikbaar voor overheid en regter; mijne gewetensvrijheid — daarover beslis ik alleen zelf; daar weet niemand iets van; het komt er maar op aan of men overeenkomstig dat geweten GOD DIENEN mogt. Neen, zegt die goede, voortreffelijke *K.- en Letterbode* — dat mogt jelui niet: want godsdienstvrijheid en gewetensvrijheid zijn hemelsbreed verschillende begrippen. Nu hebben we den *Konst- en Letterbode* goed begrepen.

Overigens waar onze vrijheid uit voortkomt — dat trekken wij ons even weinig aan als de *Konst en Letterbode* het zich behoeft aan te trekken, dat hij, met al het stoffelijk geschapene, uit den chaos is voortgekomen; als die chaos nú maar aan een kant is. Daarvoor intusschen hebben wij nog wel eenige vrees, bij den *Letterbode*, en ook bij den heer Esquiros, welke laatste, bij zijn bezoek van onze streken, al in zeer ongelukkige handen schijnt gevallen te zijn. *A propos* van niets zegt de goede man, dat wij, Katholieken, te vaak vergeten wat verpligtingen wij aan de fransche revolutie hebben. Eilieve, waaruit blijkt het, dat we dat vergeten? Goede man, gij leest ons niet? Of is het een kompliment, dat ge aan onze konservatieve, onze ordelievende en weinig revolutiezuchtige gevoelens maakt? Dan danken wij er u voor met veel kordialiteit. Die goede man spreekt ook zeer lief over de geheime genootschappen; och, die zijn zoo onschuldig; ze hebben volstrekt geen hatelijk karakter; het voornaamste is dat de leden zich verbinden met geene roomsche jufvrouwen te trouwen. Anders van »uitsluiten", »afdanken", »voorbijgaan", »omkoopen", »uithongeren", daar heeft men bij de genootschappen nooit iets van gehoord. Des te beter, vriend, des te beter! Onze jonkvrouwen weten des noods met S. Agnes den besten bruidegom, ook buiten uwe *comfortable* genootschaps-zalen, te vinden, en leeren zich tevens, des noods troosten over het verlies van alle schatten dezer wereld.

Wat den heer Esquiros aangaat, hij is nog al een aardig man. Hij noemt (pag. 50 met onderscheiding *le Flambeau* (*de Fakkel*), en vindt (pag. 73) Bilderdijks *Ondergang der Eerste Wareld*, nog al wel, ofschoon deze *composition grandiose*, niettemin, tamelijk erg »*confuse et monotone*" is. — »Zijt gij in Frankrijk geweest?" vroeg hij mij — *You read the* Ondergang, Mr Esquiros? *Indeed, you did?* Gij zijt een aardig man.

Gedurig hoort men de Protestanten met ophef gewagen van de wereldberoemde of liever — beruchte Madiai's, die voor hun bekenden ijver ter bijbelverspreiding een zoogenaamd martelaarschap ondergingen, en de belangstelling wekten van al wat zich Protestant gevoelde. De hertog van Toskane was niet meer vrij, om op zijn eigen grondgebied een vergrijp tegen de bestaande landswetten te straffen. Zoozeer als men de »ongelukkige echtgenooten", gelijk men ze noemde, die brutale overtreders der wetten, om 't zeerste heeft opgehemeld, is men tegen den vorst, die zijnen pligt deed en van zijn regt gebruik maakte, om strijd uitgevaren. Ons oog viel onlangs op een circulaire door den Evangelischen Opperkerkeraad te Berlijn uitgevaardigd, waarin maatregelen voorgeschreven worden tegen zekere bijbelverspreiders, die tevens voor hunne Baptistische sekte ijveren. Mag dan, dachten we bij 't lezen van dat stuk, mag dan een Katholiek vorst in zijn Katholiek grondgebied voor de aloude Katholieke landskerk naar het daar bestaande regt niet zooveel zorg hebben als een Evangeliesch vorst voor zijne Evangeliesche Kerk van eigen maaksel, die eene haar aanrandende bijbelverspreiding verbiedt? Is in 't aangegeven geval het hatelijk bedrijf van Protestantsche kolporteurs tegen de Katholieke godsdienst meer geregtigd dan de pogingen bijv. dier Baptisten tegen de Evangelische landskerk in Pruissen? Katholieken mogen geen bijbelverspreiding tegengaan of men maakt er hun allerlei verwijt van; en als enkele Baptistische bijbelkramers bij Evangelischen doen wat alle Protestantsche kolporteurs, en onbeschaamd, tegen de Katholieken zich verstouten: ijveren namelijk voor hunne sekte en op wat wijze ook proselieten pogen te maken, dan gaat er eene waarschuwing en bedreiging tegen hen uit; dan misbruiken zij, naar 't heet, het hun toevertrouwde bijbelverspreidings werk, dan verbrandt men hunne sekteschriften en zet hen zelven ter deur uit. — Zulk een verweer wordt zelfs door gemeente-kerkeraden als van »bijzonder goede werking" aangeprezen. Als Protestanten zoo iets doen, valt er volstrekt geen aanmerking op; dat is niet tegen 't vrij onderzoek, dat is geen menschelijk gezag, geen gewetens-dwang, enz. — Men ziet ook daarin alweder de Protestantsche onbillijkheid [illegible] officieële stuk dat we bedoelen, is [illegible] schrijven, dat de Evangelische [illegible] Uechtritz, te Berlijn, in [illegible] October 1852) aan alle Koninklijke Consist[illegible]komen:

»Er is ter onzer kennisse [illegible] in den laatsten

---

1) *Revue des deux mondes*, 1r Mai.

tijd bijbelkolporteurs zich bij de verspreiding der heilige Schriften nog ten taak gesteld hebben, aanhangers voor de Baptisten-sekte in de gemeente der landskerk te werven. Dit is een openlijk misbruiken der door de Regering ten gunste der Evangelische landskerk vastgestelde verordeningen, hetwelk niet mag worden toegelaten. Wij verzoeken derhalve het Koninklijk Consistorie, de in zijn distrikt bestaande bijbelgenootschappen, onder mededeeling van het feit, nogmaals opmerkzaam te maken op de bepalingen, in 't besluit der afdeeling van 't geestelijk ministerie voor de inwendige Evangelische kerkelijke zaken van den 25 Junij 1849 vervat. Tevens wille het den geestelijken door Superintendenten opdragen, zooveel mogelijk de bijbelkolportage in hunne gemeenten te bewaken en, wanneer er zich gevallen van bovenvermelden aard voordoen, zoodra mogelijk berigt te geven, opdat het verder dienstige door 't Koninklijk Consistorie kunne voor bereid worden. Komen berigten van dien aard in, dan heeft het Koninklijk Consistorie bij de Koninklijke regering onder welke het behoort het voorstel te doen, dat den betrokken kolporteur de door hem misbruikte concessie wederom ontnomen worde, en ons vervolgens kennisgeving te doen toekomen."

In de laatst verschenen officiële „mededeelingen," als „toevoegsel," op de officiële „Aktenstukken uit het bestuur van den Evangelischen Opperkerkeraad" jaarlijks uitkomende, vinden we over hetzelfde onderwerp dit kurieus geval (bl. 97) er bij opgeteekend.

„De Gemeente-kerkeraad wijdt aan 't indringen der Baptisten groote oplettendheid, en zoekt het door woord en *daad* [!] te bestrijden. Toen onlangs eene Baptistische bijbelverspreidster bij een ouderling (hier = Kerkeraad der gemeente; *Kirchenältester*) kwam, en hem een aantal Baptistische schriften zocht op te dringen, pakte hij ze bij elkaâr, wierp ze in 't vuur en wees de bijbelverspreidster met er bij passende taal ter deure uit. Het middel was forsch; doch tegen het taaije opdringen der Baptisten zijn zulke middelen van bijzonder goede werking."

We nemen de Anti-Evangelische Baptisten evenmin als de Anti-Katholieke Madiai's in bescherming — maar regt is regt; en wat men den Evangelischen Koning veroorlooft, ontzegge men den Katholieken Hertog niet.

(*Katholiek.*)

De *N. Noordbrabander* meldt:

„De minister van Binnenlandsche Zaken heeft beslist, dat aftredende leden der Provinciale Staten, die tevens leden van Gedeputeerde Staten zijn, deze laatste betrekking niet verliezen, wanneer zij tot de eerste herkozen worden. Men weet dat in onze provincie de heeren van de Ven, van Rijckevorsel, Mutsaers, Buijsen en Brouwers, zich in zoodanig geval bevinden.

„Wij kunnen ons met het gevoelen van den Minister ten deze niet vereenigen; terwijl daarenboven nog wel bij ons de twijfel bestaat of eene beslissing daaromtrent wel tot de bevoegdheid van den minister behoort, niet tot die der Provinciale Staten zelve, die de benoeming der Gedeputeerden doen.

„De beslissing des Ministers bevreemdt ons te meer, omdat vroeger door de Regering beslist is, dat een wethouder die als lid van den gemeenteraad aftreedt en herkozen wordt, het radikaal van wethouder verloren heeft en zich in deze betrekking aan eene nieuwe verkiezing moet onderwerpen."

Bij de herstemming van een lid voor de Provinciale Staten op 27 Mei 1856 in het hoofd-kiesdistrikt Enschede, zijn uitgebragt 379 geldige stemmen, waarvan op den heer P. Jennes 212 en mr. B. W. Blijdenstein Jr. 167 stemmen, is alzoo verkozen: P. Jennes.

Tot raadsleden zijn verkozen in de gemeente Lonneker: G. Davina en H. Heddendorp.

Te 's Gravenhage is bij de herstemming voor een lid der Prov. Staten van Zuid-Holland gekozen de heer jhr. mr. W. A. C. de Jonge.

Te Leyden de heer mr. N. Sikkel Groos.

Te Purmerende de heer W. Pauw.

Te Zuidboris de heer jhr. mr. R. M. A. de Marees van Swinderen, aftredend lid.

Te Oudendaal de heeren J. van der Helm en W. B. Dijkhuis.

Te IJsselstein de heer mr. B. G. A. Pabst.

Te Amerongen de heer J. Vos.

Te Leyerdorp de heer A. E. Roest v. Limburg.

Te Delft de heer A. v. d. Goes van Naters.

Te Ridderkerk de heer M. Speelman.

Z. M. heeft vergund: Aan den Minister van Finantiën den heer dr. A. Vrolik, het aannemen en dragen van het grootkruis der orde van de IJzeren Kroon; aan den staatsraad in buitengewone dienst, den heer mr. I. Boeije, het aannemen en dragen der onderscheidingsteekenen van ridder der 2de klasse van de orde van de IJzeren Kroon, hun door Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk geschonken; en benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Enkhuizen P. J. Bledom.

Gisteren hield het tweede Nederlandsche kongres over het armwezen zijne tweede zitting. De opkomst der belangstellenden was grooter nog dan gisteren. De voorzitter deelt mede dat de Baron S. van Heemstra, te Utrecht, en de Heer G. A. Fokker kennis hebben gegeven verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen. Hij deelt mede, dat onderscheidene boekwerken, teekeningen, enz. zijn ingekomen ten dienste der kongresleden.

Aan de orde wordt gesteld het tweede vraagpunt: of het aanbeveling verdient, dat in groote gemeenten bezoldigde armbezoekers worden aangesteld om behoorlijk verslag te geven van den toestand der behoeftigen, die zich om onderstand aanmelden.

De heer Hafkenscheid vraagt inlichtingen omtrent de strekking van het vraagpunt. Deze kan noch door den voorzitter, noch door den heer de Sitter gegeven worden; het is afkomstig van de algemeene vereeniging tot bestrijding van het pauperisme, welke de vraagpunten voor het eerste kongres had opgesteld, en was toen onbehandeld gebleven. De heer Suringar deelt als inlichting zijn persoonlijk gevoelen mede, dat de bezoldigde armbezoekers slechts onderzoek kunnen doen naar den materiëlen toestand; in hoogeren zin kan er geen quæstie zijn van bezoldigde armbezoekers.

De heer Hafkenscheid neemt het vraagpunt liefst in dien zin op als door den heer Suringar is gezegd. Hij stelt een amendement voor strekkende om geene bezoldigde, maar onbezoldigde personen met het armenbezoek te belasten. Dr. Sarphati bestrijdt die meening en achtte dat alleen van bezoldigde personen goede resultaten te wachten zijn. De heer P. N. Muller is tegen het vraagpunt en bestrijdt het op grond zijner ondervinding, en op vele andere gronden betoogt hij dat het huisbezoek zal strekken ten nadeele der armen en tot vermeerdering van bedeeling. De heer Teding van Berkhout en Ackersdijk voeren hierover nog het woord. Met groote meerderheid is het tweede punt verworpen.

Het derde punt, strekkende tot uiting van den wensch, dat bij de wet of bij eenig ander wettelijk voorschrift voorzien worde in het verleenen van geneeskundige hulp aan armen, zegt Professor Schneevoogt, dat hij het niet wenschelijk acht, thans dien wensch uit te drukken. Dr. Sarphati, de hh. Egeling, Koenen, de Bosch Kemper, Jolles, Suringar, Ackersdijk, Tydeman en Dr. v. d. Moer voeren hierover het woord. Het vraagpunt is met een amendement van den heer Tydeman aangenomen.

Over punt 4, betreffende het wenschelijke van gezondheidsraden, enz., voeren de hh. Josua van Eik, Heemskerk, die eene wijziging voorstelt ten aanzien der woningen van behoeftigen, de Sitter, Suringar, Jolles, Pinner, v. Baumhauer, die insgelijks eene wijziging betreffende de voedingstoffen voordraagt, Ackersdijk, Cool, Teding van Berkhout en d'Ablaing het woord.

Daarna is het 1ste lid van het artikel aangenomen, op het 2de is geen beslissing gevallen; het 3de met de amendementen van de HH. Heemskerk en de Sitter is goedgekeurd. Het 4e is onveranderd aangenomen.

Als motie van orde stelt de heer Teding van Berkhout voor om punt 5, betreffende den verkoop van sterke dranken thans niet te behandelen, en over te gaan tot punt 6, en wel omdat deze gewigtige zaak steeds blijft een punt van gezette overweging. Die motie is na verzet van den heer Egeling aangenomen.

Over punt 6 omtrent de middelen aan te wenden, om te bewerken, dat de arbeider van zijn zomerloon bespare en in de spaarkassen deelneme tot voorziening in zijne behoeften in den winter, voeren de HH. Suringar, de Bosch Kemper, Broms Santhagens, Ackersdijk en Cool het woord. De hr Heemskerk stelt als motie van orde voor, om de vraag te beantwoorden door de woorden: Goed voorbeeld en overtuiging. Alzoo is besloten.

Over punt 8, betreffende het aanbevelenswaardige van vereenigingen van ambachtslieden, enz, voeren de HH. Visschers de Sitter; Hartman, des Amorie van der Hoeven, Ackersdijk en de Bosch Kemper het woord. [illegible] dit punt tot een volgend kongres over te laten. De heeren Kirberger en Koenen voeren nog kortelijk het woord. De motie wordt aangenomen.

Er is besloten heden avond ten 7 ure eene vergadering te houden, als wanneer punt 5 en 7 aan de orde zullen komen.

Er is besloten voor het volgend kongres Utrecht als plaats van bijeenkomst te bepalen; dit kongres zal over twee jaren gehouden worden; de heer Ackersdijk wordt uitgenoodigd, zich met het zamenstellen eener kommissie van voorbereiding te belasten.

(*Handelsblad*)

Bij koninklijk besluit van 17 dezer, is ingewilligd het verzoek van de heeren C. A. van Hemert, a. s. allen te Amsterdam, houdende dat zij, met het oog op de behoeften van het steeds toenemend handelsverkeer met alle naburige natiën, en ter verbetering van het vervoer van passagiers maar vooral van goederen, van Amsterdam naar andere groote koopsteden en zeehavens, het plan hebben gevormd eene maatschappij op te rigten met een kapitaal van *f* 2,000,000, verdeeld in 2000 aandeelen van *f* 1000 ieder, om met deze gelden stoomschepen aan te koopen of te doen aanbouwen, ten einde daarmede stoombootverbindingen aan te leggen tusschen Amsterdam en al de plaatsen met welke door het drukke en vermeerderde handelsverkeer eene zoodanige verbinding nuttig en wenschelijk zoude kunnen zijn; dat zij voorloopig wenschen tot stand te brengen de liniën tusschen Amsterdam en St.-Petersburg over Gothenburg en Kopenhagen; tusschen Amsterdam en Bordeaux over Havre, en tusschen Amsterdam en Koningsbergen; dat zij tot heden geenen naam noch aan hunne onderneming, noch aan de in de vaart te brengen stoomschepen hebben gegeven, maar verzoeken, dat hun worde gegund aan hunne onderneming den naam van: *Koninklijke Nederlandsche Stoombootmaatschappij*, en aan het eerste door hen in de vaart te brengen stoomschip den naam van Willem III te geven.

GRAVENHAGE, 28 Mei. Heden werd voor den Hoogen Raad der Nederlanden (Kamer van strafzaken) behandeld het beroep in kassatie van A. Blom tegen een arrest van het Hof in Zuid-Holland, waarbij hij ter zake van moord op Marytje van Velzen is veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen de stad Leiden. Na het uitbrengen van het rapport door den raadsheer van IJsselstein, konkludeerde de prokureur-generaal tot verwerping van het beroep. De uitspraak is bepaald op 11 Junij.

— De algemeene koninklijke vereeniging van Landbouw heeft gisteren, onder voorzitterschap van jhr. Mr. D. E. Gevers van Endegeest, in de gothische zaal van het paleis van wijlen Z. M. Koning Willem II, eene vergadering gehouden. Onder meerdere werkzaamheden is besloten, zich eerbiedig tot den Koning te wenden met het verzoek, dat het Z. M. moge behagen het beschermheerschap over deze vereeniging wel te willen aannemen. Heden heeft er eene tweede vergadering van deze vereeniging plaats gehad.

— De Minister van Finantiën heeft bekend gemaakt, dat op Vrijdag, den 20 Junij aanstaanden, des middags ten 12 ure, in een der lokalen van het gebouw op de voormalige Marine-werf te Rotterdam, zal worden aanbesteed, het ophoogen en verder inrigten van een gedeelte der voormalige Marine-werf en aanhoorigheden voor een Rijks Entrepôt te Rotterdam.

Voorts zal dienzelfden dag terzelfde plaats worden aanbesteed: het onderhouden, het uitvoeren van veranderingen, het doen van vernieuwingen en herstellingen aan het hoofdgebouw op de voormalige Marine-werf en aanhoorigheden van dat gebouw ten dienste van het Rijks Entrepôt te Rotterdam.

— Dezer dagen heeft de aanbesteding plaats gehad van het te bouwen wasch- en badhuis in den zak achter de Groote kerk, en is de gunning daarvan toegewezen aan J. L. Bunningh, Mr. Metselaar alhier, voor de som van *f* 23,000.

— De gemeenteraad van Gouda heeft bevolen wederom eene kermis in te stellen, met bepaling dat deze zal plaats hebben jaarlijks op den eersten Maandag in de maand Augustus, en die in geen geval langer dan één dag zal duren.

POTTERDAM, 28 Mei. Wij meenen onzen lezers geen ondienst te doen door, ter vergemakkelijking van het overzigt der aanstaande verkiezingen, hieronder eene lijst te laten volgen van de leden der Tweede Kamer, die in de verschillende distrikten aftreden, als: Groningen, de heer Blaupot ten Cate; Appingadam, Westerhoff; Assen, van Heiden Reinestein; Leeuwarden, Dirks; Sneek, Wijbinga; Steenwijk, van Lennep; Zwolle, Sloet; Almelo, van Hoëvell; Deventer, Storm van 's Gravesande; Zutphen, Schimmelpenninck; Arnhem, van Lynden; Nijmegen, Dommer; Amersfoort, van Rhede; Utrecht, van Goltstein; Hoorn, Nolthenius; Alkmaar, van Foreest; Amsterdam, Godefroy en Stolte; Leiden, Gevers van Endegeest; Gouda, de Brauw; Delft, Hoekwater; Rotterdam, van Bosse; 's Hage, Groen; Dordrecht, van der Poel; Gorcum, Elout; Middelburg, van Eck; Goes, van Deinse; Breda, Storm; Tilburg, Beens; Eindhoven, Bots; Maastricht, Thorbecke; Roermond, Strens; Boxmeer, Hengst; 's Bosch, de Poorter.

UITHOORN, 27 Mei. Ten blijke van de stijgende huurwaarde der landerijen in deze streken, niet alleen ten gevolge van den hoogen kooppprijs, maar ook van de vermeerderde opbrengst door betere waterontlasting, bebouwing, enz. veroorzaakt, kan dienen, dat in eene heden alhier gehoudene openbare verpachting voor wei- en hooiland in den uithoornschen polder gelegen, en dat sedert 1851 tot ca. *f* 31 de bunder verhuurd is geweest, thans ca. *f* 77 de bunder is bedongen. Van wei- en hooiland in den polder Holland, Tweede Bedijking Mijdrechtsche Droogmakerij, dat tot 1845 *f* 35, tot 1851 *f* 40, tot 1855 *f* 55 de bunder opbragt, werd heden het grasgewas tot p° Julij aanstaande tot ca. *f* 110 de bunder genomen. De thans gunstig voortgaande droogmaking der Tweede Bedijking door de machines [illegible] lokt vele bezoekers. Men hoopt zoo gelukkig te zijn dezen zomer den polder met koolzaad te kunnen bezaaijen. Alle granen staan veelbelovend te velde.

(*H.*)

RIJSEN, 27 Mei. Nopens den staat der veldgewassen in Twenthe dient gemeld te worden, dat die over het algemeen zeer gunstig is. Vooral de rogge belooft een goeden en voordeeligen oogst. De aardappelen, die in zeer ruime mate zijn uitgepoot komen niet alleen overal te voorschijn, maar moeten al reeds hier en daar van het onkruid gezuiverd worden. Het koolzaad staat mede zeer goed en is in vollen bloei; terwijl het grasgewas op dit oogenblik zoo welig groeit, als zulks sedert jaren niet het geval is geweest.

(*N. R. Ct.*)

HELLEVOETSLUIS, 26 Mei. Naar men verneemt zal het koninklijke stoomjagt *de Leeuw* hier nagezien en thans gereed liggende, bestemd om met den aartshertog Ferdinand Maximiliaan van Oostenrijk, bij HD. bezoek aan ons hof, de maritieme etablissementen in ons rijk te bezoeken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Mei. De heden door den Keizer gehouden wapenschouwing op het Champ-de-Mars is door bijzonder schoon weder begunstigd geweest. Er waren ongeveer 40.000 man onder de wapenen. De Keizer droeg de uniform van luitenant-generaal, had aan zijne regterhand prins Maximiliaan van Oostenrijk, aan zijne linker prins Oscar, en werd omringd door ongeveer honderd hoofdofficieren, zoo fransche als vreemde. Daarachter volgden de honderd garden. Prins Napoleon, de Keizerin en prins Mathilde woonden de eerste te paard, de beide andere in open rijtuig, deze revue bij.

— In het *Journal des Débats* leest men een korrespondentie uit Rome, volgens welke de Paus tot dusverre nog geene Nota zou ontvangen hebben; er hebben evenwel veelvuldige zamenkomsten plaats tusschen kardinaal Antonelli en de fransche en oostenrijksche ambasadeurs.

— Men verzekert thans, dat de doop van den Kroonprins op 14 Junij is vastgesteld, zijnde dit de gedenkdag der veldslagen van Friedland en Marengo.

— De Keizer is ligtelijk ongesteld.

— De *Danube* heeft te Marseille tijdingen aangebragt uit Konstantinopel van den 19 dezer. Men verneemt daarmede, dat de Porte vier Christenen en een Israëliet tot leden van den rijksraad benoemd heeft.

Te Philippoli was het tot een ernstig konflikt gekomen tusschen de Christenen en de Muzelmannen. Een ander, dat te Jeruzalem was uitgebarsten, was onderdrukt.

De beschuldigden van den te Varna gepleegden moord zijn te Konstantinopel aangekomen.

De oostenrijksche internuntius was vertrokken, om de Donau-mondingen in oogenschouw te nemen.

De tijdingen uit de Krim loopen tot den 16. Alstoen was het tweede legerkorps vertrokken, terwijl men met de inscheping van het eerste zich bezig hield. Wanneer dit geschied is zoude de maarschalk Pélissier vertrekken en generaal Mac Mahon het kommandement op zich nemen.

Van Odessa verneemt men van den 14, dat de viendaagsche quarantaine in stand gehouden werd. Granen [illegible] dalende.

Berigten uit Athene melden, dat men in Griekenland zeer ontevreden was over eenige artikelen aangaande dit land, in de *Morning-Post* opgenomen; vooral was men verontwaardigd over een beweren, dat de grieksche regering medepligtig was aan de plaats vindende rooverijen. De *Moniteur Grec* beantwoordt te dien opzigte de *Patrie* en de *Post*.

Den 21 waren weder vijf roovers ter dood gebragt.

— De fabrikatie van de beetwortelsuiker neemt steeds toe. De hoeveelheid gefabriceerde suiker op het einde van April jl. overtrof die van het vorige jaar met 45 millioen ponden.

— Uit Turijn wordt geschreven, dat de sardinische afgevaardigden zich in de laatste dagen hebben bezig gehouden met de overeenkomst, welke met de spoorweg-maatschappij, van Victor-Emmanuel, is gesloten. Ofschoon men een hevigen tegenstand van de leden uit Savoye verwachtte, was de meerderheid der Kamer het eens ten aanzien van de hoofdzaak, en kwam zij daarin overeen, dat het hoog tijd werd om men ernst te denken aan het doorboren van den berg Cenis, waartoe, naar het oordeel van ervarene bouwkundigen, zeven jaren zouden gevorderd worden, en men gedurende dit tijdsverloop zich zouden trachten te behelpen met een zoogenaamden paarden-spoorweg.

Verscheidene leden hebben in den laatstgenoemden [illegible] te besteuren, om de doorboring [illegible] te schuiven, en hebben, bij [illegible] de orde van den dag, de bewindslieden willen aansporen om met deze aangelegenheid den meest mogelijken spoed te maken. De minister Cavour heeft verklaard, dat hij geene de minste aansporing behoeft, maar dat men in eene zaak van zoo groot aanbelang tot geen besluit kan komen, dan na een grondig onderzoek van bekwame en vertrouwde deskundigen. Dit heeft niet verhinderd, dat de Kamer, met 98 tegen 15 stemmen, heeft besloten om het ministerie te verzoeken met dit onderzoek den meesten spoed te maken, ten einde in de volgende zitting eene wet te kunnen voordragen, om het dal van de Dora, met dat van de Arc door middel van een spoorweg, in dadelijk verband te brengen.

ENGELAND.

LONDEN, 27 Mei. Het huis der gemeenten heeft besloten, dat Maandag aanstaande de derde lezing van den bill op den eed van toelating tot parlementsleden zal plaats hebben.

— Ll. Zaturdag heeft [illegible] in Glamorganshire in een steenkolenmijn eene hevige gazontploffing plaats gevonden, waardoor men twaalf menschenlevens te betreuren heeft gehad. Verscheidene andere werden gekwetst. Men veronderstelt dat een mijnwerker door onvoorzigtig zijne veiligheidslamp te openen, de onwillekeurige oorzaak dezer ramp is geweest.

— Uit Egypte wordt gemeld: Geen drie weken zijn er noodig geweest om het groote kanaal Mahmoudieh geheel uit te diepen. De onderkoning-zelf is, naar men zegt, op de plaats gekomen, en met eene wonderbaarlijke snelheid werd het werk volbragt. Het kanaal bestaat niet minder dan 20 mijlen in de lengte en is zeer breed. Niet minder dan drie millioen kubiek ellen slib en modder moesten uit de diepte van het kanaal worden opgebaggerd, en daarna aangewend om er een 10 el breeden rijweg mede aan te leggen tusschen Alexandrië en den Nijl. Dit werk moest snel verrigt worden, opdat de arbeiders in hunne dorpen konden terug keeren en den oogst binnen brengen, hetgeen in de laatste dagen van April geschiedt. Er werd dus eene maand voor den arbeid, en het getal werklieden op 67.000 bepaald. In 22 dagen was de arbeid voltooid, in weerwil van het overvloedige bronwater en van de instorting van een groot deel der aardhellingen als anderzins. Er waren gemiddeld niet meer dan vijf zieken op de duizend, en ontbrak het den arbeiders aan niets, hetgeen een treffend kontrast oplevert met hetgeen is voorgevallen bij de eerste graving van datzelfde kanaal, waarbij meer dan 20,000 personen omkwamen door gebrek aan mondbehoeften, water en gereedschappen en door de slechte verdeeling van den arbeid.

— De beroemde ingenieur Stephenson heeft het voorstel gedaan, een spoorweg aan te leggen van Londen naar Calcutta, die slechts bij Dover en aan de Bosphorus afgebroken behoeft te worden, door middel van welken spoorweg men van Londen tot aan den Ganges in eene week tijds tegen de helft der tegenwoordige reiskosten komen kan. Hij stelt voor dit reuzenwerk in tien jaren tijds te voltooijen. In Europa zou men alleen de linie van 1000 Eng. mijlen tusschen Belgrado en Konstantinopel noodig hebben te voltooijen. De eigenlijke zwarigheden zouden eerst te Scutari beginnen; van daar zou eene baan van 1300 mijlen tot Bassora aan de perzische golf, en van Bassora een spoorweg van 1100 mijlen lang door Perzië en Beludschistan tot aan de Indus aangelegd worden. De linie zou van Scutarie naar Ismid gaan, en van door het Sakhari-dal naar Servi-Kissar; vervolgens naar Ak-Serai en door eene der Kurin-bergpassen, aan de bronnen van den Eufraat en door het dal van den Eufraat naar de perzische golf.

De kosten van aanleg worden op £ 10,000 per Eng. mijl begroot.

— Gisteren was de laatste zitting van het centraal kriminele hof, in zake Palmer. De toevloed was nog grooter dan ooit.

Bij de opening der zitting begon de voorzitter terstond met zijne uiteenzetting. Hij deed een beroep op de onpartijdigheid der gezworenen; bezwoer hen niet vooringenomen te werk te gaan, en noodigde hen met warmte uit, hun verdict slechts naar aanleiding van de afgelegde getuigenissen uit te spreken. Hij stond stil bij de talrijke door de wet aangewezen middelen om aan den beschuldigde al de waarborgen van bescherming en onpartijdigheid te verzekeren. De akte van beschuldiging is verpligt geweest hun onder de oogen te brengen de quæstie der door den beschuldigde gepleegde vervalschingen, doch die misdaad mag niets te maken hebben met de hoofdbeschuldiging, welke aan hun oordeel wordt onderworpen; het was eene pijnlijke noodzakelijkheid in deze bijzonderheden te moeten treden, doch het moest wel geschieden, want het is een der verklaringen van de misdaad; de quæstie evenwel, welke de gezworenen hebben op te lossen is te weten of Palmer al dan niet schuldig is aan vergiftiging op den persoon van Cook.

Daarna doorliep de prezident de verklaringen der getuigen en las er zelfs eenige van in haar geheel voor.

— De amerikaansche bladen varen heftig uit tegen de britsche autoriteiten [illegible], die gelijk men weet bij de aankomst der stoomboot *Orizaba* aldaar, beletten dat de zich aan boord dier boot bevindende en voor Walker bestemde vrijbuiters zich aan wal begaven. De *New-York Daily Times* beweert, dat een officier van de *Orizaba* officiëel was uitgenoodigd zich met geweld te verzetten tegen elke poging van het engelsche schip *Eurydice* om de ontscheping van vrijwilligers te beletten.

— Het parlement van Kanada heeft gelukwenschen gerigt tot de Koningin van Engeland, ter gelegenheid van het sluiten van den vrede, en haar uitgenoodigd hare trans-atlantische bezittingen te komen bezoeken.

— Er zijn berigten uit Bombay tot 28 April ontvangen. Op den 6den en 7den dier maand had men in Punjaub verscheiden schokken van aardbeving gevoeld, die echter geene belangrijke schade aanrigtten. Er hadden hevige stormen gewoed, die zich tot de Aziatische Zee uitstrekten, weshalve men bevreesd was voor het stoomschip Queën, hetwelk reeds had moeten zijn aangekomen.

In Malabar verwekte de 70,000 man sterke volkstam der Moplahs bezorgdheid voor nieuwe onlusten; er waren troepen afgezonden, om de insurrektie te stuiten. Overigens genoot geheel Indië volmaakte rust.

In Byrmah hadden verscheidene branden plaats gehad, waardoor zoo veel rijst was vernield, dat men rijzing van den prijs van dit artikel voorzag.

De Koning van Oude was op zijne reis naar Engeland, te Benares aangekomen; hij begeeft zich naar Londen tot herstel zijner grieven. Ook Ali Morad, opperhoofd van Khyrpoor, gaat met gelijk oogmerk naar Engeland.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 28 Mei. De *Oester. Correspondenz* zegt, dat de ontruiming der Donau-Vorstendommen door de oostenrijksche troepen een aanvang heeft genomen en ten einde gebragt zal worden zoodra de overige bepalingen van het traktaat, betreffende de vorstendommen geheel en al zullen zijn ten uitvoer gebragt.

— Men meldt uit Stokholm, dat de kroonprins van Zweden te Christiania, onder luide toejuichingen, zijn plegtigen intogt heeft gehouden als onderkoning van Noorwegen.

— Gelijk bekend is begeeft baron von Werner, ondersekretaris van Staat bij het departement van Buitenlandsche Saken zich naar Rome, oogschijnlijk tot vermaak, maar inderdaad belast met eene konfidentiëele zending bij den H. Stoel. De heer von Werner, hoewel protestant is een ijverig verdediger van het konkordaat en in die hoedanigheid is hij een *persona grata* bij het pauselijke Hof.

BERLIJN, 25 Mei. Generaal Williams, de verdediger van Kars is heden alhier aangekomen.

BELGIE.

BRUSSEL, 28 Mei. De *Moniteur* deelt het verslag mede van den arbeid der kommisie, door het gouvernement belast met het onderzoeken der quæstie eener belgische staatsmarine. Ziehier waarin, volgens dit verslag, die marine zoude moeten bestaan: 4 schroefkorvetten van 140 paardenkracht, met 10 houwitsers en twee 30 ponders; 5 schroefschoeners van 110 paardenkracht, met 6 houwitsers van 30 pond op zee en 6 houwitsers van 39 pond en 2 draaibassen in de Schelde; 6 schroefkanonneerbooten van 80 paardenkracht, met sterke drukking en geringen diepgang, met 2 draaibassen; totaal 15 schroefstoomschepen, welker aanbouw en uitrusting zullen kosten fr. 6,020,000. De brik *Duc de Brabant* en de schoener *Louise Marie* zouden buiten dienst gesteld worden. Er zoude een Schelde-bataillon gevormd worden om op die schepen te dienen. Het budget der marine zoude, volgens de kommissie, jaarlijks van 2,953,000 tot 3,046,000 frs. stijgen.

— Een jong werkgezel, van Santen genoemd, verdronk gisteren avond in het kanaal, een dronkaart willende redden die er toevallig in was gevallen. Deze laatste is opgevischt en tot het leven teruggebragt. De rampzalige van Santen is slechts na verloop van een half uur gevonden.

— De antwerpsche *Précurseur* deelt het volgende uittreksel mede van een brief uit New-York dd. 14 Mei:

»Ongeveer acht dagen geleden was een der hôtels te Washington het tooneel van een betreurenswaard feit, dat voorzeker geschikt is om in Europa de ongunstige meening te versterken die men er heeft over de Amerikanen, waarover deze zich zoo bitter beklagen en die bijna alle dagen maar al te zeer geregtvaardigd wordt.

»Een vertegenwoordiger bij het kongres, Herbert genaamd, bevond zich in Williards hôtel en zat aan een tafel op het door hem bestelde ontbijt wachtende; tusschen hem en den knecht, die hem niet spoedig bediende, ontstond twist. Hetzij dat de knecht zich onbeschaamd had uitgelaten, hetzij dat hij den heer Herbert gedreigd had, deze laatste stond op en wilde handgemeen worden. De knecht riep zijne kameraden, die niet onduidelijk te kennen gaven dat zij lust hadden zich op den heer Herbert te werpen. In een oogenblik van overspanning nam de afgevaardigde een pistool uit zijnen zak en gaf vuur op zijnen eersten tegenstander. De ongelukkige viel dood neder.

»Na een eerste verhoor werd de heer Herbert voor een regter van het kriminele hof gebragt, die het verhoor voortzette en de getuigenis afnam van verschillende personen die het gebeurde hadden bijgewoond. Deze getuigenissen leverden onderling zulk een tegenstrijdigheid op, althans zoo verklaarde de regter, dat deze het bevel tot invrijheidstelling van den heer Herbert onder een borgtogt van 10,000 dollars op zich nam. Desniettemin verwees hij de zaak naar de groote jury, met de innige overtuiging dat de gezworenen het »schuldig aan moord" over den beschuldigde niet zouden kunnen uitspreken, daar de verklaringen der getuigen zoo zeer uiteen liepen.

»De heer Herbert keerde ongemoeid naar huis, na de verbindtenis te hebben op zich genomen zich te stellen voor het hof bij de opening der debatten in Junij a. s.

»Ter dezer zake is de amerikaansche pers eenstemmig geweest in de welverdiende afkeuring van [illegible] borgtogten, zoo als hier gebruikelijk zijn. Nog [illegible] heeft zij zich uitgelaten over het gedrag van den heer Dubois, minister der Nederlanden te Washington,

die bij het bloedige tooneel tegenwoordig is geweest. Ziehier waardoor deze funktionaris zich aan verwijten heeft blootgesteld: Ook de heer Dubois bevond zich in Williords hôtel om te ontbijten; hij zag den twist beginnen, en was in het vertrek toen de misdaad werd gepleegd. Uitgenoodigd om getuigenis der waarheid af te leggen, weigerde hij. De sekretaris van Staat, de heer Marcy, drong officieuselijk bij hem aan, doch hij bleef weigeren. Dit vreemde gedrag heeft het publiek te meer verbaasd, daar, toevallig ongetwijfeld, de heer Dubois door den aard zijner betrekking de eenige was onder al de omstanders wiens getuigenis den regter had kunnen voorlichten. De heer Dubois beriep zich op de onschendbaarheid, die hem als mandataris van een land dekt, en wees op dien grond alle aanzoeken van de hand. De justitie vermogt niets tegen het volkenregt."

STADSNIEUWS.

In de 229ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 4e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 10586 *f* 2500, N°. 3126, 8030 en 2272 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 Mei.

BEVALLEN (26 Mei): G. Campert, geb. Streefkerk, D. — (27 Mei): J. van IJzer, geb. van Gelder, D.

OVERLEDEN (25 Mei): A. C. Drost, geb. Gosman, 46 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{1}{16}$	Livorno	2/m	*f* $39\frac{1}{2}$
	zigt	» $56\frac{1}{2}$	Napels		» $86\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{8}$	Petersburg	»	» 1.79
	zigt	» $55\frac{3}{4}$	Weenen	6 W.	» $34\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» $35\frac{1}{2}$
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» $98\frac{1}{2}$
Sevilla	»	» 242	Hamburg	2/m.	» $34\frac{1}{16}$
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» $35\frac{5}{16}$
Lissabon	»	» $41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11,75
Porto	»	» $41\frac{1}{2}$	»	zigt	» $11,87\frac{1}{2}$
Genua	2/m.	» $45\frac{3}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		27 MEI 4½ u. gebl.	28 MEI 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{5}{8}$	a $63\frac{11}{16}$	$63\frac{5}{8}$
Dito Dito	3 »	$75\frac{5}{16}$	$75\frac{1}{8}$	»	
Dito Dito	4 »	$93\frac{5}{8}$	$93\frac{9}{16}$	» $93\frac{3}{4}$	$93\frac{3}{4}$
O. I. Leening 1844	4 »			»	
Amortis. Syndik.	$3\frac{1}{2}$ »			»	
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ »	$134\frac{1}{2}$	$134\frac{1}{4}$	» $134\frac{1}{2}$	
Aand. Rijn-Spoorw.	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Holl. Spoorw.-M.	»			»	
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Maatschappij van Weld.	4 »			»	
[illegible] Bank	»			»	
België	$2\frac{1}{2}$ »			»	
Dito bij *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ »			»	
Frankrijk, Obligatiën	3 »			»	
Spanje, Onbep. Stukken	$1\frac{1}{4}$ »	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{1}{4}$	» $25\frac{3}{8}$	$25\frac{3}{8}$
Dito	3 »	$45\frac{1}{2}$	$45\frac{1}{2}$	»	
Dito Binnenl. à 6/m.	3 »	$40\frac{13}{16}$	41	» $41\frac{1}{8}$	
Coupon-Bewijzen		[illegible]			
Amortisable Schuld					
Portugal, te Londen	3 »	$45\frac{13}{16}$	$45\frac{1}{8}$	» $45\frac{1}{4}$	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5 »	102	$101\frac{5}{8}$	» $101\frac{7}{8}$	$101\frac{7}{8}$
Dito Dito 1828 en 1829	5 »	$101\frac{1}{8}$	$100\frac{3}{4}$	»	
Cert. bij dito 1831 en 1833	5 »		$90\frac{1}{2}$	»	
Dito	$4\frac{1}{2}$ »		$93\frac{3}{8}$	»	
Dito bij *Hope*	4 »	$83\frac{7}{8}$		»	
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4 »	$83\frac{5}{8}$	$83\frac{1}{2}$	»	
Dito bij id. 5de Serie	4 »			»	
Certifikaten te Hamburg	5 »	$92\frac{1}{8}$		»	
Inschrijving in Assignat.	6 »	62	$62\frac{1}{4}$	»	
Certifikaten van dito	6 »			»	
Polen, Certifikaten	4 »		$77\frac{3}{4}$	» $77\frac{7}{8}$	
Dito Aand. met Lot. fl. 500		155	$154\frac{1}{2}$	» $154\frac{3}{4}$	
Oostenrijk, Metalliek	5 »	79	$78\frac{3}{4}$	» $78\frac{7}{8}$	
Dito Nationale	5 »	$79\frac{3}{4}$	$79\frac{1}{2}$	» $79\frac{5}{8}$	$79\frac{3}{8}$
Dito Nieuwe 1847	$2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{3}{8}$	$40\frac{1}{4}$	» $40\frac{7}{16}$	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ »	$40\frac{3}{8}$	$40\frac{1}{4}$	» $40\frac{7}{16}$	
Dito Nieuwe	5 »	85	$84\frac{7}{8}$	» $85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{16}$
Dito 1854	5 »	85	$84\frac{7}{8}$	» $85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5 »	$81\frac{1}{8}$	$81\frac{1}{4}$		
Dito	4 »	65		»	
Aand. met Loting fl. 250	»			»	
Nieuwe dito 1854		*f* 380	320	»	
Pruiss. Aand. 1854	$3\frac{1}{2}$ »			»	
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		$1\frac{7}{16}$	$1\frac{1}{8}$	» $1\frac{5}{16}$	
Dito Orig.				»	
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 »			»	
Sardinië	5 »		83	» 88	83
Denemarken, Leen. te Lond.	3 »		$100\frac{3}{8}$	»	
Louisiana, bij *Hope*	5 »			»	
Braziliën	5 »	$97\frac{7}{8}$	98	»	
Dito 1843	$4\frac{1}{2}$ »		97	»	
Mexiko	3 »	$22\frac{1}{16}$	$21\frac{7}{8}$	» $21\frac{15}{16}$	
Dito Onbepaalde	3 »	$22\frac{1}{16}$	$21\frac{7}{8}$	» $21\frac{15}{16}$	
Peru	$4\frac{1}{2}$ »			»	
Granada, à £ 100	$2\frac{1}{2}$ »	$16\frac{15}{16}$	17	»	
Dito Uitgestelde		$7\frac{1}{4}$	$7\frac{1}{8}$	» $7\frac{1}{4}$	
Ecuador à £ 100				»	
Venezuela, à £ 100	$4\frac{1}{2}$ »	$28\frac{3}{4}$		»	
Dito Uitgestelde	$1\frac{1}{2}$ »	13		»	
Grieken, te Londen	5 »			»	

N. 5 pc. Stieglitz $91\frac{1}{8}$, $\frac{11}{16}$; O. 5 pc. id. $90\frac{7}{8}$, $91\frac{1}{8}$, 91; Sp. Credit *f* 96, 100, 98; Rothschild *f* 234, 238; B. Sp. 45; Gren. onb. $16\frac{15}{16}$; N. Ecuador $14\frac{3}{8}$, $\frac{1}{16}$.

Binnen- en buitenlandsche fondsen waren heden bij vrij levendigen handel nagenoeg als gisteren. Credieten over het algemeen aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie $4\frac{1}{2}$ pCt., Diskonto 4 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Mei. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. 55; Obligatiën 3 pc. —; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $97\frac{3}{8}$; Spanje 1—3 pc. 25; Binnenl. 3 pc $41\frac{3}{8}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 83; id. Nat. 5 pc. $83\frac{7}{8}$.

PARIJS, 28 Mei. Fransche $4\frac{1}{2}$ pc. —.—; 3 pc. 75.20; 3 pc. Spanje —; id. $1\frac{1}{4}$ pc $25\frac{1}{2}$; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 92.

LONDEN, 28 Mei. Cons. 95; Spanje buit. 3 pc. $44\frac{3}{8}$; id. $1\frac{1}{4}$ pc. $25\frac{3}{8}$; Comité-Bew. 6; Pass. 7; Rusl. 5 pc. 105; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $95\frac{1}{2}$; Holl. 4 pc. 93; id. $2\frac{1}{2}$ pc. $63\frac{1}{4}$; Sard. 5 pc. $94\frac{1}{2}$; Braz. $99\frac{1}{2}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pc. $77\frac{1}{2}$; Gren. uitg. 7; id. werk. 18; Mexiko 3 pc. $23\frac{1}{4}$; Portugal 4 pc. 45; Ecuador $4\frac{1}{2}$; Grieken (blaauwe) —; Turkije —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 28 Mei. Met. 5 pc. $84\frac{1}{8}$; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $74\frac{1}{2}$; Bank-Aktiën 1120; Credit Anst. 393; Wissel op Londen 10.02, Amst. —; Parijs 119; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 28 Mei. $3\frac{1}{2}$ pc. Pr. Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland —; id. 5 pc. $105\frac{1}{4}$.

HAMBURG, 28 Mei. Spanje $1\frac{1}{4}$ pc. —; id. 3 pc. 24; Rusl. 5 pc. 99; 3 pc. Mexikanen $13\frac{1}{4}$; 5 pc. Sardinië $90\frac{1}{2}$; Wissel op Amst. 36.15; Londen 3/m. 13.$3\frac{1}{4}$; id. kort 13.$6\frac{1}{4}$.

FRANKFORT, 28 Mei. 5 pc. Met. $81\frac{5}{8}$; 1 pc. Spanje binnenl. $25\frac{7}{16}$, id. 3 pc. 41; Wissel op Londen 3/m $119\frac{1}{8}$; Parijs $93\frac{3}{8}$, Weenen $116\frac{3}{8}$; Amsterdam —

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 28 Mei.

Heden zijn te Rotterdam afgedaan: ca. 1265 bn. Java Koffij ex *Mountstuart Elphinstone* à 31 c. en alhier: ca. 4800 bn Indramajoe Tafelrijst ex *Copernicus*, tot geheimen prijs, terwijl men ook spreekt van eene afdoening van ca. 1000 bn. Java Peper.

GRAANMARKT.

Tarwe prijshoudend met goede handel ter cons. en verzending: 128 ℔ o. b. Pools. *f* 580; 128 ℔ o. en n. dito *f* 555, 558, *f* 560; 127 ℔ o roodb. dito *f* 520, 530; 128 ℔ Rijn *f* 420, *f* 425; 127 ℔ dito *f* 415 kontant; 127 ℔ Norder *f* 410, 154/2 ℔ Geldersche *f* 435; 129 ℔ Ibrail *f* 356, 360; 126 ℔ Vriesche *f* 445; 126 ℔ ger. dito *f* 405; 125 ℔ ger. Rijn *f* 375.

Rogge bij partijen tot vorige prijzen ter Binnen- en Buitenlandsche verzending. 123 ℔ Amerikaansche *f* 322; 123 ℔ Rostocker *f* 312; 123, 125 ℔ fijne Zweeds. *f* 312, 320; 117 ℔ Stockholmer *f* 292; 119 ℔ Holsteinsche *f* 286; 121 ℔ ger. n. dito *f* 285, 115, 116 ℔ n. Inl. *f* 290, 293; 120 ℔ o. Pruissische *f* 310; 117 ℔ Enos *f* 260 Cont.

Garst in een doen; 113 j. Deens. *f* 235.

Boekweit onveranderd: 123 ℔ Nijkerker *f* 298; 119, 122 ℔ Holst. *f* 279, 288.

Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. ek. $72\frac{1}{2}$ & *Raapolie* op 6/w. *f* $44\frac{3}{4}$; Vliegend *f* $43\frac{3}{4}$; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* $40\frac{3}{4}$, 1. *Lijnolie* op 6/w. *f* $34\frac{1}{4}$; Vliegend *f* $33\frac{1}{2}$, 1°. Sept. Oct., Nov. en Dec. *f* $31\frac{3}{4}$, 2. *Hennepolie* op 6/w. *f* $47\frac{1}{2}$; Vliegend *f* 46.

ANTWERPEN, 28 Mei. *Granen* vast, doch zonder [illegible] rijken [illegible]. Blanke zeeuwsche [illegible] [illegible] zeilend à *f* $11\frac{1}{4}$ af.

Rijst goed gevraagd. De afdoeningen bestonden uit ca. 4000 bn. ongepeld Arracan, 2000 bn. Carga en 1200 bn. gepeld Arracan en Moulmain.

Van St. Domingo *Campeche-hout* zijn ca. 45000 kn. per *St h Sprague*.

Van *Koffij* ca. 400 bn. Braziel en van

Geraffineerde Suiker 10000 k°. verkocht.

BEZIERS, 24 Mei. *Voorloop*. De prijs voor disponible is heden vastgesteld op fcs. 148 voor 51 stukken. Op levering niets gedaan.

AVIGNON, 24 Mei. *Meekrap* kalm, doch zonder verandering in de koersen, die op fs. 42 a 43 blijven voor de schaarsche Rosé wortel, gemalen Rosé fs. 52 a 53 Paluds fs. 57 a 58.

HAMBURG, 26 Mei. *Granen*. Tarw kalm en onveranderd. Deensche Rogge op vorige prijzen gehouden; d°. Petersburger 75 sh.

Colja Olie op Mei 27 mk. op Okt. mk. 27.4 a 27.6 d.

Zink 2000 ctrs. disponible zijn a mk. 15.2 geplaatst.

BOMBAY, 27 April. *Oliezaad* gezocht. — *Koffij* gezocht en hooger. — *Katoen* vast bij grooten aanvoer. Voor Engeland en China is veel gekocht. Oomerawidhy onveranderd, doch Mangoline wat lager. — *Koers* op Londen voor first Class paper 2 s. $1\frac{7}{8}$ d.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 27 Mei. Hoogland, de Zwijger, Batavia.

ST. HELENA, 11 April. Jansen, Borneo, Padang naar Rott. Kruymel, Oud Alblas, Banjoew. n. Amst. — 14 April, Wilton v. Reede, de Schelde, Banjoew. n. Rott. — 17 April, Kuit, Elisa Susanna, Rangoon n. Rott.

NEW-ORLEANS, 1 Mei Merriman, Ocean Home, Rott

Advertentiën.

(2172) GETROUWD: J. A. W. BURNET met D. E. VELTHUIJSE.

AMSTERDAM, 29 Mei 1856.

(2167) GETROUWD: JOANNES VAN NIEUWKERK en CLASINA KOELEMAN.

ZEVENHOVEN, 28 Mei 1856.

(2171) De Notaris VAN GEYTENBEEK te Harmelen, zal op Woensdag 4 Junij 1856, des voormiddags ten 9 ure *precies* aan de pastorie der R. K. gemeente te *Harmelen* om contant geld verkoopen:

DE INBOEDEL,

nagelaten door den Zeer Eerwaarden Heer M. P. VAN LEEK, in leven R. K. Pastoor aldaar; alles Dingsdag 3 Junij, van 10—2 en van 3—7 ure te bezigtigen.

Zieken, die gaarne gezond willen worden, en gezonden, die gezond willen blijven,

worden aandachtig gemaakt op het onlangs verschenen werk: **DE HUISARTS**, *of aanwijzing ter bewaring der gezondheid, en ter aanwending van hulp in de meest voorkomende ziekten en ongevallen*, bewerkt door Dr. O. SEYLER te *Vierlingsbeek*. In dit werk (448 blz. groot) geeft een kundig en *nog steeds praktiserend* geneesheer raad en daad tegen bijna alle ziekten. Reeds vele lijders hebben aan dit gulden Boek hunne herstelling te danken en zegenen het oogenblik, dat zij het zich hebben aangeschaft. Opdat het werk onder *ieders* bereik zoude komen, is de prijs op slechts *f* 1.25 gesteld. Het boek is bij H. C. A. CAMPAGNE te *Tiel* en verder in alle Boekwinkels op bestelling verkrijgbaar.

(2166)

Bij den Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN is eene *Nederduitsche Vertaling* ter perse van:

CALLISTA,

a Sketch of the Third Century,

door den Zeer Eerwaarden Heer JOHN HENRY NEWMAN.

Van dit werk, een tegenhanger van Kardinaal WISEMANS beroemde **Fabiola**, zijn bij bovengenoemden exemplaren in het oorspronkelijk à *f* 2.10 verkrijgbaar.

Bij bovengenoemde zijn de volgende [illegible] verkrijgbaar:

Dictionnaire de Théologie, par l'abbé Bergier, 4 vol. gr. in 12° . . . . . *f* 9.00

Le Prêtre ou le Sacerdoce Catholique considéré dans toutes ses gloires, par l'abbé P.-A. Turquais, vol. in 8° . . . . . *f* 3.00

Mémorial du Prédicateur, [illegible] des divers sujets du dogme et de [illegible] catholique appropriés à la chaire: [illegible] textes de l'Ecriture sainte [illegible] passages [illegible] Pères, d'Histoires, de Pensées et [illegible] de Sermons des Prédicateurs de deuxième [illegible], 2 vol. in 8° . . . . . *f* 6.75

l'Evangile Médité et distribué, pour tous les jours de l'année, 2 vol. gr. in 8° . . . . . *f* 4.00

Manuel des Confesseurs, par l'abbé J. Gaume, Vic.-Gen. de Nevers . . . . . *f* 2.00

De la Connaissance et de l'amour du Fils de Dieu, N. S. Jésus-Christ, par le R. P. J.-B. Saint Jure, 3 vol. in 8° . . . . . *f* 5.00

L'Homme Religieux, par le R. P. J.-B. Saint-Jure, 2 vol. in 8° . . . . . *f* 2.50

La Franc-Maçonnerie dans sa véritable signification, ou son organisation, son But et son histoire. Par Ed. Em. ECKERT, 2 vol. in 8° . . . . . *f* 3.00

Histoire des Révolutions de l'Empire d'Autriche. Années 1848 et 1849, par Alphonse Balleydier *f* 1.90

Histoire du Sonderbund, par J. Crétineau-Joly, 2 vol. . . . . . *f* 2.50

Missions de Chine — Mémoire sur l'état actuel de la Mission du Kiang-nan 1842—1855, par le R. P. Brouillon de la C. de J. suivi de Lettres relatives à l'Instruction 1851—1855, 1 vol. in 8° . . . *f* 3.75

Clément XIII et Clément XIV, par le P. de Ravignan, de la Comp. de Jésus, vol. in 8°. *f* 3.00

Le Coeur de Jésus. Ascétisme et Littérature. Par le P. Eugène Desjardins de la Comp. de Jésus *f* 3.00

Du Protestantisme et de toutes les Hérésies dans leur rapport avec le Socialisme, par Auguste Nicolas, vol. in 8° . . . . . *f* 1.75

Institutiones Juris Publici Ecclesiastici Joannes Cardinalis Soglia, 2 tom. gr. 8°, ouvrage honoré des lettres d'éloges des Souverains Ponitifes Gregoire XVI et Pie IX. . . . . *f* 7.00

L'ame pieuse en adoration devant la Sainte Eucharistie. Ouvrage utile surtout pour la Sainte Communion, par J. B. Pagini . . . . . *f* [illegible]

Nouvelles Méditations ou la voie de Dieu enseignée aux coeurs droits, complement de l'Imitation Meditée, par M. l'abbé Herbet . . . . . *f* [illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.